

Príloha č.1 k Školskému poriadku

Opatrenia proti šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí

Spracované podľa: PhDr. Štefan Matula - Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Bratislava

Ciele školy v prevencii závislostí

- a) zakomponovať zákaz prechovávanania a užívania nelegálnych drog do školského poriadku,
- b) v škole sa snažiť zmeniť postoje a mýty žiakov o neškodnosti nelegálnych drog,
- c) podľa záujmu žiakov realizovať workshopy s preventívnymi pracovníkmi,
- d) snahou školy je založiť rovesnícku skupinu v škole,
- e) v škole rôznymi aktivitami (prednášky, besedy, návštevy súdnych procesov...) zvyšovať právne vedomie žiakov,
- f) organizovať preventívne opatrenia a aktivity prostredníctvom koordinátora prevencie drogových závislostí.

1. Porušenie zákazu v školskom poriadku

a. Žiakom je zakázané:

- a) fajčiť v areáli školy, ale i mimo neho v čase vyučovania a prestávok a pri všetkých činnostiach organizovaných školou,
- b) prinášať do školy alebo na akcie organizované školou alkoholické nápoje, návykové látky (drogy) a iné zdraviu škodlivé látky, požívať ich v škole alebo na akciách organizovaných školou, prichádzať na vyučovanie a mimoškolské aktivity organizované školou pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok.
 - I. Žiak pod vplyvom uvedených látok sa nesmie zúčastniť vyučovania, jeho neprítomnosť nie je možné ospravedlniť. Prinesenie akejkoľvek drogy do školy a jej šírenie medzi žiakmi sa považuje za závažné porušenie školského poriadku a trestá sa v zmysle opatrení proti šíreniu drog v školskom prostredí.
 - II. V prípade oprávneného podozrenia z užitia alkoholu, resp. nelegálnej drogy u žiaka, zodpovedný pedagogický zamestnanec kontaktuje príslušný útvar policajného zboru a v prípade ohrozenia života žiaka aj zdravotníkov, ktorí disponujú prostriedkami na zisťovanie alkoholu a požitia inej návykovej látky. V prípade, ak sa požitie alkoholu alebo nelegálnej drogy potvrdí, vyučujúci alebo iný učiteľ informuje rodičov (alebo zákonného zástupcu) žiaka a podľa závažnosti riaditeľ školy udelí výchovné opatrenie: pokarhanie riaditeľom školy, podmienené vylúčenie alebo pri opakovanom porušení zákazu vylúči žiaka zo školy.

2. Konkrétne opatrenia v školskom prostredí

- a) Žiaci nesmú fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať a vdychovať omamné látky a drogy, hrať o peniaze a to aj mimo školy.
- b) Je povinnosťou každého žiaka, učiteľa i ostatných zamestnancov školy informovať triedneho učiteľa o žiakovi, ktorý fajčí, pije alkohol alebo užíva drogy v školskom prostredí i mimo neho.
- c) Pedagogický dozor v čase prestávok bude vykonávať kontrolu priestorov školy v predmetnej veci, hlavný dôraz klásť na sociálne zariadenia a skryté priestory v areáli školy.
- d) Pre všetkých žiakov školy organizovať dlhodobé športové súťaže, organizovať jednorazové spoločensko-kultúrne podujatia s cieľom odpútať žiakov školy od myšlienok na užívanie drog a toxikomániu. Na tieto účely využívať prostriedky z dotovaných na škole vypracovaných projektov, prípadne z rodičovského združenia.
- e) Koordinátor prevencie drogových závislostí zabezpečí výstavku najnovších odborných publikácií, premietanie filmov k problematike, cyklus besied a prednášok s odborníkmi v danej oblasti.
- f) Triedni učitelia minimálne raz polročne, alebo aktuálne podľa potreby budú na triednických hodinách diskutovať o závislostiach najrôznejšieho druhu (drogy, patologické využívanie voľného času, príslušnosť k spoločensky nežiaducim hnutiam a pod.).

4. Opatrenia v školskom poriadku pri propagácii kultov a extrémistických symbolov

Žiakom sa zakazuje akákoľvek diskriminácia, verbálna (ústna) a neverbálna (písomná, symbolická) propagácia a podpora hnutí, kultov a siekt smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd občanov podľa § 260 Trestného zákona. Akékoľvek porušenie tohto bodu sa bude považovať za závažné porušenie školského poriadku a o všetkých výchovných opatreniach rozhodne pedagogická rada (opatrenie - pokarhanie, znížená známka zo správania).

5. K preventívnym stratégiám patologického hráčstva v našej škole patrí:

1. sprostredkovať dostatočné množstvo informácií o gamblingu a jeho negatívnych dôsledkoch na hráča
2. posilňovať zdravé sebavedomie detí a mládeže, učiť ich zmysluplne využívať voľný čas a odmietajú hazard ako formu zábavy
3. dodržiavať zákaz hazardu v školskom prostredí, ošetriť tento zákaz aj v interných predpisoch školy
4. vytvárať vhodné podmienky na trávenie voľného času študentov (krúžková a záujmová činnosť v škole)
5. spolupracovať pri prevencii s rodinou

Prevenca a riešenie šikanovania žiakov

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

(1) Šikanovanie sa v súčasnom období stáva vážnym problémom, ktorý sa prejavuje v školách a školských zariadeniach a ktorému je potrebné venovať neustálu pozornosť, a to z hľadiska preventívneho ako aj sankčného pôsobenia.

Čl. 2

Charakteristika šikanovania

(1) Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastráňovanie. Ide o cielené a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

(2) Podstatnými znakmi šikanovania sú

- a) úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) opakované útoky,
- d) nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

(3) Šikanovanie sa prejavuje v priamej podobe: fyzickými útokmi, urážlivými prezývkami, nadávkami, posmechom, tvrdými príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí a pod.

(4) Šikanovanie sa môže prejavovať i nepriamej podobe, napr. prehliadaním a ignorovaním obeť.

(5) Šikanovanie sa môže uskutočňovať aj medzi žiakmi v triede či výchovnej skupine a odohráva sa najmä v čase prestávok, cestou do školy a zo školy alebo v čase mimo vyučovania.

Čl. 3

Prevenca šikanovania

(1) Základným preventívnym opatrením školy je osvojiť si základný princíp **„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“**

(2) Je dôležité, aby sa s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania ako antisociálneho správania jednotlivcov i skupín oboznámili všetci žiaci, zamestnanci škôl a školských zariadení, školskí inšpektori a rodičovská verejnosť. Pre žiakov, pedagogických zamestnancov i rodičov je potrebné vedieť, že tieto formy správania nie sú neškodným humorom a zábavou, mali by sa oboznámiť predovšetkým

s negatívnymi dôsledkami šikanovania, a to tak pre jeho obeť, ako i pre agresorov. Za zvlášť nebezpečné je potrebné považovať tendenciu podceňovať počiatkové prejavy šikanovania.

(3) Riaditelia škôl zodpovedajú za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania a agresivity. V rámci účinnej prevencie šikanovania je pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie dôležité najmä

- a) vytvoriť pozitívnu klímu v škole,
- b) navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti týchto takýchto oznámení,
- c) vo vnútornom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania vrátane sankcií za ich porušenie, viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,
- d) zaistiť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov a chovancov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- e) oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou,
- f) informovať pedagogických zamestnancov, žiakov, aj rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní,
- g) zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov,
- h) spolupracovať s odborníkmi z príslušného centra výchovnej a psychologickéj prevencie, prípadne pedagogicko-psychologickej poradne (CVPP a CPP), resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb v regióne,
- i) v pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov,
- j) zaangažovať do riešenia a do prevencie šikanovania aj žiacke školské rady.

Čl. 4

Metódy riešenia šikanovania

(1) Odhalenie šikanovania býva niekedy veľmi ťažké i pre skúseného pedagóga. Najzávažnejšiu negatívnu úlohu pri jeho zisťovaní hrá strach (alebo snaha o utajenie) u obetí, ale aj agresorov a ďalších možných účastníkov.

(2) Pre vyšetrovania šikanovania sa odporúča nasledovná stratégia

- a) zaistenie ochrany obetiam,
- b) rozhovor s deťmi, ktoré na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi,
- c) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami (nikdy nekonfrontovať obeť a agresorov),
- d) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,
- e) kontaktovanie CVPP, PPP alebo diagnostické centrum (DC),
- f) využitie anonymnej dotazníkovej metódy,

(3) Pri výskyte skupinového násillia voči obeť sa odporúča nasledovný postup

- a) okamžitá pomoc obeti,
- b) dohoda riaditeľa školy s pedagogickými zamestnancami na postupe vyšetrovania,
- c) vlastné vyšetrovanie,
- d) zabránenie nožnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- e) pokračujúca pomoc a podpora obeť,
- f) nahlásenie prípadu polícii,
- g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,
- h) kontaktovanie PPP a CVPP, DC a pod.

Čl. 5

Opatrenia na riešenie situácie

(1) Z opatrení pre obeť možno použiť

- a) odporúčanie rodičom obeť vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť CVPP, PPP,
- b) zorganizovanie skupinového intervenčného programu riaditeľom školy v spolupráci s CVPP, PPP,
- c) informovanie a poradenstvo pre rodičov obeť.

(2) Z bežných opatrení pre agresorov možno použiť

- a) odporúčenie rodičom agresorov vyhľadať odbornú starostlivosť CVPP, PPP,
- b) zníženie známky zo správania,
- c) preloženie žiaka do inej triedy, pracovnej či výchovnej skupiny,
- d) výchovné opatrenia – napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy; podmienené vylúčenie a v najzávažnejších prípadoch až vylúčenie zo štúdia na strednej škole.

(3) V mimoriadnych prípadoch sa môžu použiť ďalšie opatrenia

- a) odporúčanie rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do miestne príslušného DC, prípadne do liečebno-výchovného sanatória,
- b) oznámenie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – sociálno-právna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého v zmysle zákona č.195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov,
- c) oznámenie príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo čin inak trestný (u maloletých).

Záujmová činnosť

ORGANIZÁCIA KRÚŽKOVEJ ČINNOSTI

I. Riadenie a organizácia

1. Záujmovú činnosť riadi riaditeľ školy, zodpovedá za koncepciu, činnosť a hospodárenie školy. Riaditeľ školy schvaľuje ponuku krúžkovej činnosti, vysielajú žiakov na súťaže.
2. Výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť organizujú učitelia, triedni učitelia, majstri, vychovávateľky a vedúci predmetových komisií.
3. Štruktúra, zameranie a počet záujmových útvarov sa určuje podľa záujmu, želaní a návrhov žiakov s prihliadnutím na finančné a materiálno-technické možnosti.
4. Organizácia záujmového vzdelávania a jeho časový rozvrh závisí od druhu aktivity a voľného času žiakov.
5. Záujmové vzdelávania sa považujú za poskytnuté aj v prípade ospravedlniteľnej neprítomnosti žiaka. Za dôvod ospravedlniteľnej neprítomnosti žiaka na záujmovom vzdelávaní sa považuje najmä choroba žiaka, prípadne lekárom nariadený zákaz jeho dochádzky do školy, mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky alebo náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov, mimoriadne udalosti v rodine žiaka alebo účasť žiaka na súťažiach.

II. Prevádzka

1. Činnosť je prevádzkovaná v priebehu celého školského roka, predovšetkým v mimovyučovacom čase. V prípade potreby je možné stretávanie sa žiakov aj v období dní pracovného pokoja, školských prázdnin, po schválení riaditeľom školy.
2. Záujmová činnosť je poskytovaná v interných priestoroch školy, prípadne v prírode, v zmysle legislatívneho a zdravotno-hygienického rámca.
3. Záujmová činnosť sa riadi režimom, ktorý ustanoví vedúci krúžkovej činnosti po dohovore so žiakmi.

III. Zaraďovanie žiakov

1. Žiaci sa zaraďujú do vzdelávacích krúžkov vždy na jeden školský rok. Triednemu učiteľovi na začiatku školského roka nahlásia záujem o činnosť v krúžku.
2. O zaradení žiaka na krúžkovú činnosť rozhoduje riaditeľ školy alebo ním poverený zástupca.
3. Počet zapísaných žiakov je najmenej 6 s prihliadnutím na druh činnosti, vek a schopnosti účastníkov a priestorové zabezpečenie.

4. Žiaci sa zaraďujú do krúžkov podľa osobného záujmu o činnosti.

IV. Výchovno-vzdelávacia činnosť

1. Záujmová činnosť sa uskutočňuje spravidla v záujmových útvaroch príležitostného, krátkodobého i dlhodobého charakteru, pričom sa umožňuje žiakom účasť aj na ďalších formách záujmovej činnosti školy.

2. V oblasti rekreačného charakteru - vychádzkami, výletmi, tábormi, športom a cvičením umožniť žiakom čo najviac voľného času stráviť pohybom a pobytom na čerstvom vzduchu a takto sa starať o dobrý telesný rozvoj žiakov.

3. Priama výchovná práca vo vyššie uvedených činnostiach sa prevádza:

a) pravidelne (krúžková činnosť v rozsahu najmenej 60 hodín v školskom roku jednotlivými poskytovateľmi),

b) príležitostne (jednorazové, pravidelne sa opakujúce podujatia, súťaže, odborné sústredenia, exkurzie),

c) reprezentačne a súťažne (súťaženie, reprezentovanie, mobilita žiakov, výmena skúseností, projektovanie, spolupráca).

4. V rámci činnosti sa organizujú rôzne kultúrne a iné podujatia. Vstupné hradia rodičia.

5. Na záujmovú a rekreačnú činnosť sa spravidla využívajú aj špeciálne učebne, laboratóriá, telocvičňa, bazén, ihriská a iné objekty školy.

6. Jedna hodina záujmového vzdelávania trvá 60 minút.

7. O účasti žiakov vedie vedúci záznam v predpísanej pedagogickej dokumentácii školy.

8. Pri ospravedlnení neúčasti žiaka sa

V. Starostlivosť o zdravie a bezpečnosť žiakov

1. Za bezpečnosť žiakov počas celej záujmovej činnosti zodpovedá vedúci záujmového krúžku.

2. Presun žiakov v rámci školy zabezpečuje vedúci, prípadne zastupujúci pedagóg.

3. Pri činnostiach je vedúci povinný preukázateľne (zápis do výkazu, triednej knihy) poučiť žiakov o bezpečnosti .

4. Ak si to vyžaduje náročnosť prostredia alebo výkon činnosti určí riaditeľ školy alebo jeho zástupca vyšší počet vedúcich.

5. V prípade úrazu poskytne vedúci prvú predlekársku pomoc, oznámi to vedeniu školy, napíše o ňom záznam a zabezpečí ak je potrebné odborné lekárske ošetrovanie.

6. Nosenie drahých a nebezpečných predmetov je zakázané.

7. Žiak musí mať prezuvky a primerané či vyžadujúce oblečenie.

8. Straty z uzatvorených priestorov u poisteného žiaka vybavuje vedúci v spolupráci s rodičmi, pedagógom povereným poistnou činnosťou na škole a vedením školy.

9. Pri vychádzkach, výletoch a iných podujatiach mimo objekt zodpovedá za žiakov vedúci až do ich rozchodu.

10. Z miesta konania môže byť žiak uvoľnený len na základe písomného súhlasu rodičov.

11. Ak zistí vedúci u žiaka teplotu, nevoľnosť upovedomí o tom rodičov.

VI. Príspevky

1. Financovanie je zabezpečené prostredníctvom dotácie štátu (vzdelávací poukaz) alebo prostredníctvom Rodičovského združenia.

2. Na reprezentačnú činnosť sa využívajú dobrovoľné príspevky rodičov, príspevky rodičovského združenia, sponzorských darov, darov získaných na základe grantov a projektov

VII. Vzdelávací poukaz

1. Vzdelávací poukaz predstavuje osobitný ročný príspevok štátu na záujmové vzdelávanie pre žiakov strednej školy.

2. Žiak má v danom školskom roku nárok iba na jeden vzdelávací poukaz a môže ho poukázať iba jednému poskytovateľovi záujmového vzdelávania.

3. Poukaz je neprenosný.

4. Vzdelávací poukaz obsahuje:

- identifikačné údaje o držiteľovi poukazu,
- údaje o škole, ktorá poukaz vydala,
- poučenie.

5. Škola vydá každému žiakovi vzdelávací poukaz na začiatku školského roka (do 10. septembra). Poukaz je neprenosný, použiť ho môže len žiak, na ktorého meno je vystavený.

6. Najneskôr do 25. septembra sa musí rodič rozhodnúť pre jeden konkrétny krúžok a vzdelávací poukaz odovzdať inštitúcii, ktorá ho ponúka. Môže ísť o školu, ktorú dieťa navštevuje, o inú školu alebo o niektoré zo školských zariadení (školské kluby detí, centrá voľného času, školské strediská záujmovej činnosti, domovy mládeže, štátne jazykové školy, jazykové školy, ale napr. i školské jedálne, ak pri nich škola zriadi nejaký krúžok).

7. Záujmová činnosť musí trvať najmenej 60 hodín za školský rok.

8. Žiak nie je povinný vzdelávací poukaz prevziať ani využiť. V takomto prípade však finančné prostriedky zostávajú v štátnom rozpočte. Nie je možné, aby ich škola rodičovi alebo samotnému žiakovi vyplatila.